TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2007 m. birželio 28 d. *

Byloje C-235/04

dėl pagal EB 226 straipsnį 2004 m. birželio 4 d. pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama M. van Beek ir G. Valero Jordana, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Ispanijos Karalystę, atstovaujamą N. Díaz Abad, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: ispanų.

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai P. Kūris (pranešėjas), J. Klučka, R. Silva de Lapuerta ir L. Bay Larsen,

generalinė advokatė J. Kokott,
posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2006 m. birželio 22 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2006 m. rugsėjo 14 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Savo ieškiniu Europos Bendrijų Komisija Teisingumo Teismo prašo pripažinti, kad specialios paukščių apsaugos teritorijoms (toliau – SAT) nepriskyrusi pakankamo kiekio ir dydžio teritorijų, kad suteiktų apsaugą visoms 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 103, p. 1), iš dalies pakeistos, be kita ko, 1997 m. liepos 29 d. Komisijos direktyva 97/49/EB (OL L 223, p. 9, toliau – Direktyva 79/409), I priede išvardytoms paukščių rūšims bei

minėtame priede nenurodytoms migruojančioms rūšims, Ispanijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalis.

Teisinis pagrindas

2 Direktyvos 79/409 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Šia direktyva siekiama apsaugoti visų rūšių laukinius paukščius, natūraliai paplitusius valstybių narių, kurioms taikoma Sutartis, europinėje teritorijoje. Ji apima šių rūšių apsaugą, tvarkymą ir kontrolę ir nustato jų naudojimo taisykles." (Pataisytas vertimas)

3 Minėtos direktyvos 2 straipsnyje numatyta:

„Valstybės narės imasi reikiamų priemonių 1 straipsnyje nurodytų rūšių populiacijoms palaikyti tokiu lygiu, kuris visų pirma atitiktų ekologinius, mokslinius ir kultūrinius reikalavimus, derinant juos su ekonominiais ir rekreaciniais reikalavimais, arba stengiasi šių rūšių populiacijas priartinti prie tokio lygio."

4 Šios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalys išdėstytos taip:

„1. Siekiant užtikrinti, kad I priede minimos rūšys savo paplitimo areale išliktų ir veistųsi, jų buveinėms taikomos specialios apsaugos priemonės.

Todėl būtina atsižvelgti į:

a) rūšis, kurioms gresia pavojus išnykti;

b) rūšis, kurioms gali pakenkti tam tikri jų buveinių pokyčiai;

c) rūšis, kurios laikomos retomis dėl jų mažų populiacijų ar riboto paplitimo arealo;

d) kitas rūšis, kurioms dėl specifinio jų buveinių pobūdžio reikia išskirtinio dėmesio.

Vertinant visada remiamasi populiacijų gausumo tendencijomis ir pokyčiais.

Atsižvelgdamos į šių rūšių apsaugos reikalavimus geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva, šių rūšių apsaugai valstybės narės įsteigia tinkamiausio dydžio specialios apsaugos teritorijas ir tinkamiausią jų kiekį.

2. Valstybės narės panašias priemones taiko nuolatos aptinkamoms I priede nenurodytoms migruojančioms rūšims, atsižvelgiant į jų apsaugos poreikį geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva, jų veisimosi, šėrimosi ir žiemojimo bei poilsio teritorijų, esančių jų migracijos kelyje, atžvilgiu. Dėl šios priežasties valstybės narės kreipia išskirtinį dėmesį šlapžemių, ypač tarptautinės svarbos šlapžemių, apsaugai." (Pataisytas vertimas)

Ikiteisminė procedūra

5 Gavusi daug skundų, 2000 m. sausio 26 d. Komisija Ispanijos Karalystei išsiuntė oficialų pranešimą, nurodydama, kad ši neteisingai taiko Direktyvą 79/409, nes nepriskyrė pakankamo kiekio ir dydžio teritorijų SAT.

6 Kadangi Komisija nemanė, jog nuo 2000 m. gegužės 18 d. iki 2001 m. sausio 10 d. Ispanijos valdžios institucijų pateikti atsakymai bei su naujų SAT įsteigimu susijusi informacija ir pasiūlymai yra įtikinantys, 2001 m. sausio 31 d. ji išsiuntė pagrįstą nuomonę, nurodydama Ispanijos Karalystei per du mėnesius nuo šios nuomonės, terminas į kurią atsakyti buvo pratęstas iki 2001 m. gegužės 3 d., gavimo imtis būtinų priemonių, kad į ją būtų tinkamai atsižvelgta.

7 2001 m. balandžio 17 d. ir gegužės 15 d. laiškais Ispanijos valdžios institucijos atsakė į pagrįstą nuomonę ir nuo 2001 m. gegužės 28 d. iki 2002 m. spalio 25 d. pateikė papildomos informacijos ir duomenų apie SAT įsteigimą ir išplėtimą.

8 Išanalizavusi visus šiuos atsakymus ir manydama, kad autonominės Andalūzijos, Balearų salų, Kanarų salų, Kastilijos ir Leono, Kastilijos-La Mančos bei Madrido sritys dar neįvykdė visų įsipareigojimų pagal Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalis ir kad autonominės Astūrijos, Katalonijos, Estremadūros, Galisijos ir Valensijos sritys SAT įsteigė visiškai netinkamai ir nepakankamai, 2003 m. sausio mėn. Komisija nusprendė kreiptis į Teisingumo Teismą.

9 Nuo 2003 m. sausio 13 d. iki 2004 m. balandžio 5 d. Ispanijos valdžios institucijos ir toliau Komisijai teikė pasiūlymus dėl SAT įsteigimo, su SAT tinklo išplėtimu ir ribų nustatymu iš naujo susijusią medžiagą, apimančią įvairius remiantis kartografiniais dokumentais atnaujintus ir papildytus duomenis bei informaciją apie paukščių rūšių padėtį.

10 Išnagrinėjusi visus šiuos atsakymus Komisija, manydama, jog įsipareigojimai pagal Direktyvą 79/409 ir toliau nevykdomi, nusprendė 2004 m. birželio 4 d. pareikšti šį ieškinį.

Dėl ieškinio

11 Savo ieškiniu Komisija tvirtina, kad Ispanijos Karalystė neįsteigė pakankamo kiekio ir dydžio SAT, atsižvelgiant į Direktyvos 79/409 I priede išvardytų paukščių rūšių bei šiame priede nenurodytų migruojančių rūšių apsaugos tikslus.

12 Kadangi per žodinę proceso dalį Komisija atsisakė ieškinio autonominės Estremadūros srities atžvilgiu, šis ieškinys dėl įsipareigojimų neįvykdymo susijęs tik su autonominėmis Andalūzijos, Balearų salų, Kanarų salų, Kastilijos-La Mančos, Katalonijos, Galisijos ir Valensijos sritimis.

Dėl SAT įsteigimo

Šalių argumentai

13 Komisija mano, kad, atsižvelgiant į 1998 m. paskelbtame ornitologiniame inventoriuje (toliau – IBA 98) nurodytas paukščių apsaugai svarbias teritorijas, Ispanijos Karalystė neįsteigė pakankamo kiekio ir dydžio SAT.

14 Ispanijos vyriausybė prieštarauja tam, kad būtų remiamasi IBA 98. Jos teigimu, šis inventorius neturi tokios pačios vertės kaip 1989 m. paskelbtas *Inventory of Important Bird Areas in the European Community* (Paukščių faunai svarbių arealų Europos bendrijoje inventorius) (toliau – IBA 89), nes Komisijai nei užsakius, nei prižiūrėjus negalima užtikrinti jo rezultatų tikslumo.

15 Iš tiesų IBA 98 buvo parengtas tik *Sociedad Española de Ornitología* (Ispanijos ornitologų draugija, toliau – *SEO/Birdlife*), kuri vienašališkai nusprendė pakeisti IBA 89 siekdama padidinti Ispanijoje saugotinų teritorijų kiekį ir dydį, iniciatyva. Nė viena aplinkos apsaugos srityje kompetentinga administracinė institucija neprižiūrėjo minėto inventoriaus rengimo, kad užtikrintų jo duomenų tikslumą ir

teisingumą. Taigi naujų saugotinų teritorijų kiekio, o ypač dydžio padidinimo IBA 98, palyginti su IBA 89, neįmanoma pagrįsti arba patikrinti.

16 Be to, Ispanijos vyriausybės nuomone, tai, kad IBA 98 naudojama neišsami informacija, neleidžia teisingai nustatyti paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų. Be to, naudojami SAT nustatymo kriterijai yra neteisingi, jų ornitologinė vertė yra nedidelė ir jie neatitinka Direktyvos 79/409.

17 Ispanijos vyriausybė taip pat mano, kad visose paukščių apsaugai svarbiose teritorijose atlikta populiacijų apskaita ir gausūs vertinimai nepagrįsti jokia bibliografine nuoroda, o tai sudaro kliūčių bet kokiam duomenų patikrinimui arba palyginimui. Be to, *SEO/Birdlife* aiškiai pripažino, kad ornitologinių duomenų šaltiniai, kalbant apie kiekvieną iš šių teritorijų, nenurodomi.

18 Taigi nustatant *SEO/Birdlife* saugotinų teritorijų ribas palikta didelių spragų todėl, kad trūko bibliografinių nuorodų ir buvo naudojama prasta informacija. IBA 98 duomenų teisingumas ir naudotų kriterijų tikslumas neatitinka reikalaujamos minimalios mokslinio darbo kokybės.

19 Galiausiai Ispanijos vyriausybė tvirtina, kad *SEO/Birdlife* be specialaus leidimo uždraudė administracinius įgaliojimus aplinkos apsaugos srityje turinčioms autonominėms sritims perleisti informaciją, kurią ji naudojo nustatydama ir apibrėždama paukščių apsaugai svarbias teritorijas.

20 Komisijos nuomone, IBA 98 grindžiamas labiausiai dokumentais pagrįstomis ir tiksliausiomis turimomis nuorodomis, galinčiomis apibrėžti tinkamiausias paukščių rūšių išgyvenimo ir veisimosi teritorijas pagal Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalis. IBA 98 pagrįstas subalansuotais ornitologiniais kriterijais, kaip antai populiacijos dydis, paukščių įvairovė ir pavojai, kurie gali kilti rūšims tarptautiniu mastu, leidžiančiais nustatyti palankiausias vietas Direktyvos 79/409 I priede minimų rūšių ir šiame priede nenurodytų migruojančių rūšių apsaugai užtikrinti.

21 Komisija nurodo, kad Ispanijos Karalystės įsteigtas SAT tinklas buvo įvertintas ne vien remiantis IBA 98, bet ir pagal du kitus kriterijus, grindžiamus, pirma, Direktyvos 79/409 I priede minimų paukščių rūšių buvimo kiekvienoje teritorijoje analize ir, antra, atsižvelgimu į šlapžemes.

22 Galiausiai, Komisijos nuomone, tai, kad neįmanoma prieiti prie *SEO/Birdlife* naudotų duomenų bazės, nepaneigia tyrimo mokslinio pobūdžio ir nedraudžia įvairioms Ispanijos administracinėms institucijoms parengti ar užsakyti savo pačių tyrimus tam, kad įvykdytų įsipareigojimus pagal Direktyvą 79/409.

Teisingumo Teismo vertinimas

23 Pirmiausia reikia priminti, kad Direktyvos 79/409 4 straipsnyje numatytas aiškiai apibrėžtas ir sustiprintas režimas tiek I priede nurodytoms rūšims, tiek migruojančioms rūšims, pateisinamas tuo, kad tai yra atitinkamai rūšys, kurioms gresia didžiausias pavojus, ir rūšys, esančios bendro Bendrijos paveldo dalimi (2006 m. liepos 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Portugaliją*, C-191/05, Rink. p. I-6853, 9 punktas ir nurodyta teismo praktika). Be to, iš šios direktyvos devintos

konstatuojamosios dalies matyti, kad visų paukščių rūšių apsaugai yra būtina išsaugoti, palaikyti arba atstatyti pakankamos įvairovės ir ploto buveines. Taigi valstybės narės privalo imtis priemonių, kurios būtinos minėtų rūšių apsaugai.

24 Tam būtina atnaujinti mokslinius duomenis siekiant nustatyti rūšių, kurioms gresia didžiausias pavojus, bei rūšių, esančių bendro Bendrijos paveldo dalimi, padėtį tam, kad tinkamiausiose teritorijose būtų įsteigtos SAT. Taigi svarbu naudoti naujausius mokslinius duomenis, turimus pagrįstoje nuomonėje nurodyto termino pabaigoje.

25 Šiuo klausimu reikia priminti, kad nacionaliniais inventoriais, tarp kurių yra *SEO/Birdlife* parengtas IBA 98, buvo peržiūrėtas IBA 89 atliktas pirmasis Europos lygiu tyrimas, pateikiant tikslesnius ir naujesnius duomenis.

26 Atsižvelgiant į IBA 89 mokslinį pobūdį ir valstybei narei nepateikus jokių mokslinių įrodymų, be kita ko, patvirtinančių, jog kitose, nei šiame inventoriuje nurodytos, vietose, kurių visas paviršius yra mažesnis nei pastarųjų, įsteigusi SAT ji galėjo įvykdyti įsipareigojimus pagal Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalis, Teisingumo Teismas nusprendė, kad nors šis inventorius nėra teisiškai privalomas, Teisingumo Teismas gali jį naudoti kaip nuorodą, leidžiančią įvertinti, ar valstybė narė SAT priskyrė pakankamo dydžio teritorijas ir pakankamą jų kiekį minėtų Direktyvos 79/409 nuostatų prasme (šia prasme žr. 1998 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus*, C-3/96, Rink. p. I-3031, 68–70 punktus ir 2003 m. kovo 20 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-378/01, Rink. p. I-2857, 18 punktą).

27 Reikia pripažinti, kad IBA 98 pateikiamas naujas paukščių apsaugai svarbių teritorijų Ispanijos Karalystėje inventorius, kuris, nesant priešingų mokslinių įrodymų, yra

nuoroda, leidžianti įvertinti, ar ši valstybė narė SAT priskyrė pakankamo dydžio teritorijas ir pakankamą jų kiekį, kad suteiktų apsaugą visoms Direktyvos 79/409 I priede išvardytoms paukščių rūšims ir šiame priede nenurodytoms migruojančioms rūšims.

28 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad autonominės Kastilijos-La Mančos, Katalonijos, Galisijos ir Valensijos sritys, steigdamos SAT, naudojo IBA 98, o, kalbant apie autonomines Aragono, Kantabrijos, Estremadūros, Madrido, Mursijos ir Baskijos sritis ir autonominį Seutos miestą, Komisija patvirtino naujus mokslinius duomenis, kurie jai buvo pateikti užuot pateikus informaciją apie paukščių faunai svarbias teritorijas, kurių apskaita buvo atlikta IBA 98.

29 Be to, reikia išnagrinėti Ispanijos vyriausybės argumentus dėl šiame inventoriuje naudotų C.1 ir C.6 kriterijų.

30 Remiantis IBA 98, C.1 kriterijus žymi teritoriją, kurioje nuolat telkiasi didelis rūšies, kuriai kyla pavojus pasauliniu mastu, arba rūšies, kurios išsaugojimas svarbus pasauliniu lygiu, paukščių skaičius. C.6 kriterijus žymi teritoriją, kuri yra viena iš penkių Direktyvos 79/409 I priede minėtai rūšiai ar porūšiui svarbiausių teritorijų kiekviename Europos regione.

31 Dėl C.1 kriterijaus Ispanijos vyriausybė mano, kad SAT nustatymo riba negali būti mažesnė nei 1 % minėtame priede minimos rūšies nacionalinės perinčios populiacijos.

32 Šis argumentas pažeidžia šio kriterijaus apibrėžimą, ir todėl juo remtis negalima. Iš tiesų, kadangi C.1 kriterijus susijęs su rūšimis, kurioms kyla bendras pavojus, pakanka to, kad atitinkamoje vietoje telktųsi didelis tokios rūšies individų skaičius. C.1 kriterijus 1 % ribos nenumato ir ji nėra privaloma pagal Direktyvą 79/409.

33 Dėl C.6 kriterijaus Ispanijos vyriausybė teigia, kad 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, p. 7) apibrėžti biogeografiniai regionai turi būti laikomi sutampančiais su teritorijomis, apibrėžtomis Direktyvos 79/409 taikymo tikslais. Skirtingų metodų naudojimas buveinėms ir paukščių apsaugai svarbioms teritorijoms apibrėžti sukeltų didelę ir nepagrįstą nelygybę atsižvelgiant į daugelį valstybėse narėse esančių įvairių administracinių teritorinių sričių.

34 Taigi, kaip nurodė generalinė advokatė savo išvados 90 punkte, Ispanijos Karalystė nedėjo pastangų, kad Ispanijos teritoriją suskirstytų ornitologiniu pagrindu, kuris leistų nustatyti SAT, bet tik rėmėsi tuo, kad egzistuoja biogeografiniai regionai, kurie nėra su autonominėmis sritimis palyginamas pagrindas daugiau ar mažiau vienodam Bendriją apimančiam tinklui įgyvendinti, o šis vienodumas yra būtinas siekiant gauti visose valstybėse narėse panašų referencinį dydį C.6 kriterijaus taikymo tikslais.

35 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, reikia pripažinti, kad nepateikus mokslinių tyrimų, galinčių paneigti IBA 98 rezultatus, šis inventorius yra naujausias ir tiksliausias pagrindas siekiant nustatyti paukščių apsaugai tinkamiausias pagal kiekį ir dydį vietas.

36 Šios išvados negali paneigti argumentas, kad nebuvo įmanoma naudotis *SEO/Birdlife* parengta duomenų baze.

37 Šiuo klausimu reikia nurodyti, kad, kaip patvirtino Ispanijos vyriausybė, jai buvo ne atsisakyta leisti prieiti prie duomenų, bet taikomas draudimas perleisti informaciją autonominėms sritims.

38 Be to, neginčijama, kad 1991 m. Komisija sudarė su *SEO/Birdlife* sutartį, kad atliktų tikslų mokslinį tyrimą, leidžiantį parengti paukščių apsaugai svarbių teritorijų kartografiją, o kiekviena vieta turėjo būti aprašyta atsižvelgiant į jos ornitologinę vertę ir naudojant išsamiausią turimą informaciją.

39 Tai papildo faktas, kad IBA 98 buvo atlikta dalyvaujant kelioms nevyriausybinėms organizacijoms, vietinėms *SEO/Birdlife* grupėms, trims nacionaliniams parkams, šešiems universitetams, dvylikos autonominių sričių aplinkos apsaugos departamentams, Aplinkos apsaugos ministerijos generaliniam gamtos apsaugos direktoratui ir tos pačios ministerijos autonominei nacionalinių parkų įstaigai, o tai yra rodiklis, kuris, nesant priešingų mokslinių įrodymų, leidžia pagrįsti referencinį IBA 98 pobūdį.

40 Šiomis aplinkybėmis Ispanijos vyriausybės argumentai, pagrįsti tuo, kad, pirma, kompetentinga valstybinė administracinė institucija nekontroliavo IBA 98 rengimo ir, antra, kad nebuvo įmanoma prieiti prie *SEO/Birdlife* naudotos duomenų bazės, turi būti atmesti.

Dėl teritorijų nepriskyrimo SAT ir dėl dalinio arba netinkamo teritorijų priskyrimo SAT

Šalių argumentai

41 Komisijos nuomone, IBA 98 nustato 391 paukščių apsaugai svarbią teritoriją Ispanijoje, kurių plotas – 15 862 567 ha, o tai yra maždaug 31,5 % šalies ploto. Ištyrus Ispanijos Karalystės įsteigtas 427 SAT, užimančias iš viso maždaug 7 977 789 ha plotą, t. y. maždaug 15,8 % nacionalinės teritorijos, paaiškėja, kad daugiau nei 75 % 148 paukščių apsaugai svarbių teritorijų ploto buvo priskirta SAT (2 730 612 ha iš visų 2 967 119 ha), mažiau nei 75 % 194 paukščių apsaugai svarbių teritorijų ploto buvo priskirta SAT (4 388 748 ha iš visų 10 739 054 ha), o 99 paukščių apsaugai svarbios teritorijos nebuvo priskirtos SAT (2 684 713 ha). Taigi SAT tinklas yra nepakankamas.

42 Ispanijos vyriausybė tvirtina, kad SAT tinklo dydis Ispanijoje atitinka nacionalinės teritorijos procentinę dalį, kuri yra du su puse karto didesnė už Bendrijos vidurkį (15,51 %, palyginti su 6,89 %) ir iki dešimties kartų didesnė už kai kurių kaimyninių valstybių narių teritorijos procentinę dalį. Be to, minėta vyriausybė pabrėžia, jog per laikotarpį nuo 2000 m. balandžio mėn. iki 2004 m. gegužės mėn. Ispanijos tinklas išsiplėtė nuo 179 iki 416 SAT, t. y. buvo įsteigtos 237 naujos teritorijos, o tai atitinka 132,40 % augimą ir sudaro 35 % naujų SAT, apie kurias pranešė visos valstybės narės, skaičiaus. Kalbant apie SAT priskirtų teritorijų ploto padidėjimą, dalis, dėl kurios Ispanija pateikė naujus pranešimus, atitinka 43 % viso ploto, apie kurį pranešta visoje Bendrijoje. Vien Ispanijos įnašas atitinka 35 % visų Bendrijos SAT dydžio, nors Ispanijos Karalystės teritorija sudaro tik 16 % Bendrijos teritorijos. Šie duomenys parodo, kad Ispanijos Karalystė įdėjo didesnes pastangas nei, pirma, Bendrijos vidurkis ir, antra, individualios kiekvienos valstybės narės pastangos laikytis įsipareigojimų pagal Direktyvą 79/409.

43 Dėl iš dalies arba netinkamai atlikto teritorijų priskyrimo SAT Komisija mano, kad, atsižvelgiant į IBA 98, dabartinė paukščių apsaugai svarbių teritorijų dalis, kurią apima Ispanijos SAT, yra labai nedidelė, o tai kelia papildomą pavojų jose besitelkiančių rūšių išlikimui, nes jų buveinių apsaugai būtinos priemonės nebuvo priimtos.

Teisingumo Teismo vertinimas

44 Savo ieškiniu dėl įsipareigojimų neįvykdymo Komisija prašo pripažinti, jog SAT nebuvo priskirta pakankamo dydžio teritorijų ir pakankamo jų kiekio, kad būtų suteikta apsauga visoms Direktyvos 79/409 I priede išvardytoms paukščių rūšims bei šiame priede nenurodytoms migruojančioms rūšims autonominėse Andalūzijos, Balearų salų, Kanarų salų, Kastilijos-La Mančos, Katalonijos Galisijos ir Valensijos srityse.

45 Visų pirma reikia pabrėžti, kad valstybė narė negali remtis situacija kitose valstybėse narėse, kad išvengtų savo pareigos steigti SAT. Iš tiesų tik Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyti ornitologiniai kriterijai leidžia nustatyti SAT priskirti tinkamiausias vietas.

46 Be to, reikia pažymėti, kad, pirma, Komisija teigia, jog visos šios autonominės sritys įsteigė nepakankamo, palyginti su nurodytu IBA 98, dydžio SAT, antra, kad ji pritaria naujausiems moksliniams argumentams, patvirtinusiems, jog autonominėse Kastilijos-La Mančos, Katalonijos, Galisijos ir Valensijos srityse įsteigtų SAT dabartinės ribos leidžia užtikrinti Direktyvos 79/409 laikymąsi.

47 Toks ieškinio pagrindo, kurį Komisija pateikė grįsdama savo ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo, išdėstyme esantis prieštaravimas neatitinka Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnio ir Procedūros reglamento 38 straipsnio 1 dalies c punkto reikalavimų.

48 Iš tiesų Teisingumo Teismas nusprendė, kad Komisija pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio reikalavimuose turi nurodyti tikslius kaltinimus, dėl kurių Teisingumo Teismo prašoma priimti sprendimą. Šie reikalavimai turi būti suformuluoti nedviprasmiškai tam, kad būtų išvengta, kad Teisingumo Teismas priimtų sprendimą *ultra petita* arba nepriimtų sprendimo dėl tam tikro kaltinimo (žr. 2006 m. birželio 15 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-255/04, Rink. p. I-5251, 24 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

49 Iš to išplaukia, kad kaltinimas, susijęs su autonominių K
astilijos-La Mančos, Galisijos, Valensijos ir Katalonijos sričių atliktu nepakankamo dydžio paukščių apsaugai svarbių teritorijų priskyrimu SAT, yra nepriimtinas.

50 Todėl reikia iš eilės nagrinėti minėtą kaltinimą tik autonominių Andalūzijos, Balearų salų ir Kanarų salų sričių atžvilgiu.

51 Visų pirma, dėl autonominės Andalūzijos srities Ispanijos vyriausybė, pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui, pranešė apie 39 naujų SAT įsteigimą ir kitų teritorijų išplėtimą, o tai atitinka saugomos teritorijos ploto padidinimą 560 000 ha. Be to, ji nurodė, kad vyksta pranešimo apie naujas SAT procedūra, kuri iš esmės susijusi su stepių paukščių apsauga.

52 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką, ieškinio pagal EB 226 straipsnį atveju įsipareigojimų neįvykdymo buvimas nustatomas atsižvelgiant į valstybės narės padėtį pagrįstoje nuomonėje nurodyto termino pabaigoje, o į vėliau atliktus pakeitimus Teisingumo Teismas neatsižvelgia (žr., be kita ko, 2004 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją*, C-168/03, Rink. p. I-8227, 24 punktą). Taigi Komisijos ieškinį tiek, kiek jis susijęs su autonomine Andalūzijos sritimi, reikia patenkinti.

53 Be to, dėl autonominės Balearų salų srities, nors nustatyta, kad 40 SAT, kurių bendras plotas yra 121 015 ha ir kurios visiškai arba iš dalies apima 20 paukščių apsaugai svarbių teritorijų bei beveik 54 % viso saugotinų teritorijų tinklo ploto, buvo įsteigtos iki pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigos, vis dėlto minėtos teritorijos neapėmė raudonojo peslio (*Milvus milvus*) buveinių teritorijos, t. y. Direktyvos 79/409 I priedu saugomos rūšies, kuri buvo pradėta saugoti pasibaigus šiam terminui. Taigi Komisijos ieškinys tiek, kiek jis susijęs su autonomine Balearų salų sritimi, turi būti patenkintas.

54 Galiausiai dėl autonominės Kanarų salų srities, kaip paukščių apsaugai svarbias teritorijas IBA 98 išskiria 65 vietas, sudarančias 133 443 ha plotą. Prieš pasibaigiant pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui, 28 SAT, kurių bendras plotas yra 211 598 ha, iš dalies apėmė 41 paukščių apsaugai svarbią teritoriją ir maždaug 59,5 % saugotinų teritorijų tinklo ploto. Taigi Komisija mano, kad apimtis išlieka nepakankama, būtent puošniojo einio (*Chlamydotis undulata*), maitvanagio (*Neophron percnopterus*), kanarinės kiauliukės (*Saxicola dacotiae*), juodasparnio lakstūno (*Cursorius cursor*) bei kitų rūšių, pavyzdžiui, Bulverio audrapaukščio (*Bulweria bulwerii*), atžvilgiu.

55 Nors Ispanijos vyriausybė nurodo, kad yra vidaus sunkumų tam tikroms SAT įsteigti, reikia priminti, kad, pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, valstybė narė negali remtis vidaus teisės nuostatomis, praktika ar padėtimi tam, kad pateisintų direktyva nustatytų pareigų neįvykdymą ir terminų nesilaikymą (žr., be kita ko, 2000 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-374/98, Rink. p. I-10799, 13 punktą).

56 Tačiau Ispanijos vyriausybė pripažįsta, kad tam tikros SAT turi būti išplėstos. Taigi Komisijos ieškinį tiek, kiek jis susijęs su autonomine Kanarų salų sritimi, reikia patenkinti.

57 Šiomis sąlygomis reikia pripažinti, jog kaltinimas, susijęs su nepakankamo dydžio teritorijų priskyrimu paukščių apsaugai svarbioms teritorijoms, kurį atliko autonominės Andalūzijos, Balearų salų ir Kanarų salų sritys, turi būti pripažintas pagrįstu.

58 Galiausiai Komisija kaltina Ispanijos Karalystę autonominėse Andalūzijos, Balearų salų, Kanarų salų, Kastilijos-La Mančos, Katalonijos, Galisijos ir Valensijos srityse SAT priskyrus nepakankamą paukščių apsaugai svarbių teritorijų kiekį.

59 Autonominių Andalūzijos ir Galisijos sričių valdžios institucijos pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui įsteigė naujas SAT ir išplėtė dalį esančiųjų. Tačiau iš šio sprendimo 52 punkte cituotos teismo praktikos matyti, kad įsipareigojimų neįvykdymo buvimas nustatomas atsižvelgiant į valstybės narės padėtį pagrįstoje nuomonėje nurodyto termino pabaigoje, o į vėliau atliktus pakeitimus Teisingumo Teismas neatsižvelgia. Taigi Komisijos ieškinį šiuo klausimu reikia patenkinti.

60 Nors tiesa, kad autonominės Balearų salų srities valdžios institucijos pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui pranešė apie naujas SAT, specialiai įsteigtas siekiant apsaugoti raudonąjį peslį, ir kad Maljorkoje ir Minorkoje buvo pasiūlyta įsteigti naujas SAT šios rūšies jauniklių auginimo vietoms apsaugoti, kadangi įsipareigojimų neįvykdymo buvimas turi būti nustatomas atsižvelgiant į padėtį valstybėje narėje pagrįstoje nuomonėje nurodyto termino pabaigoje, šiuo atžvilgiu turi būti pripažinta, jog įsipareigojimai neįvykdyti.

61 Be to, kalbant apie autonominę Kanarų salų sritį, pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui SAT visiškai neapėmė 23 paukščių apsaugai svarbių teritorijų. Pripažinusi, kad reikia įsteigti naujas SAT, Ispanijos vyriausybė, grįsdama savo atsiliepimą į ieškinį, pateikė išsamų tyrimą, susijusį su paukščių apsaugai svarbiomis teritorijomis, kuriose dar neįsteigtos SAT. Kaip konstatavo generalinė advokatė savo išvados 106 punkte, kadangi Komisija šio tyrimo neginčijo, jo turinį reikia laikyti priimtinu, ir dėl išlikusio nepriskyrimo jis yra naujesnis ir tikslesnis įrodymas nei IBA 98.

62 Šis kaltinimas išlieka tik SAT, kurios turėjo būti įsteigtos iki pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigos, atžvilgiu.

63 Kalbant apie autonominę Valensijos sritį, net jeigu iki pagrįstoje nuomonėje nustatytos datos naujos SAT ir buvo įsteigtos, vis dėlto lieka SAT nepriskirtų teritorijų, kurios, kaip pripažino Ispanijos valdžios institucijos, yra dabartinio SAT tinklo plėtimo proceso objektas.

64 Šiomis sąlygomis reikia pripažinti, kad kaltinimas, susijęs su nepakankamu paukščių apsaugai svarbių teritorijų priskyrimu SAT, kurį atliko autonominės Andalūzijos, Balearų salų, Kanarijos salų, Galisijos ir Valensijos sritys, turi būti pripažintas pagrįstu.

65 Dėl autonominės Kastilijos-La Mančos srities Komisija mano, kad dešimt paukščių apsaugai svarbių teritorijų nebuvo priskirtos SAT. Ispanijos vyriausybė pripažino būtinybę priskirti SAT vietovę Nr. 183 (Hoces del Río Mundo y del Río Segura). Dėl vietovės Nr. 189 (Parameras de Embid-Molina) Ispanijos vyriausybė pripažįsta būtinybę iš dalies šią vietovę priskirti, pripažindama, jog egzistuoja riestasnapio vieversio (*Chersophilus duponti*) kolonija, kurios dydis, kaip manoma, yra 1 250 individų 1 800 ha plote.

66 Tačiau Ispanijos vyriausybė ginčija būtinybę priskirti vietoves Nr. 70 (El Escorial – San Martín de Valdeiglesias), Nr. 72 (Carrizales y Sotos de Aranjuez), Nr. 157 (Hoces del Turia y Los Serranos), Nr. 210 (Sierras de Cazorla y Segura) ir Nr. 305 (Bajo Tietar y Rampa de la Vera), nes jos yra bendros su kitomis autonominėmis sritimis ir jų dydis nagrinėjamos autonominės srities teritorijoje labai nedidelis.

67 Šis argumentas turi būti atmestas. Iš tiesų dėl tam tikrų rūšių, kaip antai iberinis erelis (*Aquila adalberti*), kuriam gresia išnykimas pasauliniu mastu, juodasis gandras (*Ciconia nigra*), vanagiškasis erelis (*Hieraaetus fasciatus*), kilnusis erelis (*Aquila chrysaetos*), palšasis grifas (*Gyps fulvus*), maitvanagis ir sakalas keleivis (*Falco peregrinus*), apsaugai tinkamiausia laikomos vietos svarbos ir vientisumo aplinkybė, kad ši vieta apima kelis regionus, negali būti pagrindas valstybėms narėms nevykdyti įsipareigojimų pagal Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalis.

68 Ispanijos vyriausybė taip pat ginčija vietovės Nr. 185 (San Clemente-Villarrobledo), kurioje IBA 98 nurodytos stepinio pelėsakalio (*Falco naumanni*), mažojo einio (*Tetrax tetrax*) ir baltapilvės smiltvištės (*Pterocles alchata*) populiacijos yra tik labai nedidelės ir atitinkamai prilygsta 6 %, 4 % ir 4 % jų populiacijos visoje autonominėje

Kastilijos-La Mančos srityje, priskyrimą SAT. Be to, ši vietovė visiškai nesvarbi paukščių faunai, nes apima gyvenvietes, pramonines zonas, vynuogynus arba didelius drėkinamų intensyviai dirbamų dirvožemių plotus.

69 Šis argumentas taip pat turi būti atmestas. Iš tiesų šioje vietoje savo buveines turi didelės rūšių, kurioms gresia išnykimas pasauliniu ir Europos mastu, populiacijos ir ji yra viena pagrindinių minėtų rūšių maitinimosi vietų.

70 Ispanijos valdžios institucijos, nepateikdamos mokslinių duomenų, galinčių paneigti IBA 98 rezultatus, ginčija vietovės Nr. 78 (Puebla de Beleña) priskyrimo būtinybę dėl tokių lagūnų sezoninio pobūdžio ir dėl visiškai atsitiktinio pilkųjų gervių (*Grus grus*) buvimo. Taigi šiuo klausimu ieškinį reikia patenkinti.

71 Taip pat turi būti atmesti Ispanijos vyriausybės argumentai, kad tam tikrų rūšių populiacijos nėra didelės ir joms nereikia apsaugos įsteigiant naujas SAT vietoj Nr. 199 (Torrijos). Iš tiesų reikia pabrėžti, kad, pirma, 150–200 didžiųjų einių (*Otis tarda*) populiacija yra didesnė nei esanti pasaulinio lygio 50 vienetų riba. Antra, reikia pripažinti, kad yra 1 200 vienetų mažųjų einių, o ši riba yra 200 individų. Taigi dėl visų šių aplinkybių reikia įsteigti naujas SAT siekiant patenkinti poreikį apsaugoti šias rūšis.

72 Komisijos nuomone, kitos rūšys, pavyzdžiui, stepinis pelėsakalis, dar nepakankamai saugomos, ir ji pabrėžia, jog nuo to laiko, kai pasibaigė pagrįstoje nuomonėje nustatytas terminas, autonominė Kastilijos-La Mančos sritis neįsteigė nė vienos naujos SAT. Prieštaraudama Ispanijos vyriausybė nurodo, kad kadangi ši rūšis buvo aptikta miesto zonose, jos negali būti priskirtos SAT.

73 Šis argumentas turi būti atmestas. Iš tiesų dėl poreikio apsaugoti rūšis teritorijas reikia priskirti SAT, kai teritorija yra specifinė jauniklių auginimo vieta, kaip yra stepinio pelėsakalio atveju. Be to, kaip generalinė advokatė nurodė savo išvados 118 punkte, jei miestų planavimo priemonės būtų svarbesnės už šios rūšies apsaugą, jos turėtų būti įgyvendinamos pagal Direktyvos 92/43 6 straipsnio 4 dalį, t. y. nesant alternatyvių sprendimų ir priėmus kompensacines priemones. Tačiau šioje byloje taip nėra.

74 Taigi Komisijos ieškinį tiek, kiek jis susijęs su autonominės Kastilijos-La Mančos srities atliktu nepakankamu paukščių apsaugai svarbių teritorijų priskyrimu SAT, reikia patenkinti.

75 Dėl autonominės Katalonijos srities Komisija mano, kad SAT nebuvo priskirta dešimt paukščių apsaugai svarbių teritorijų. Taigi iš Direktyvos 79/409 I priede nurodytų 62 perinčių rūšių juodakaklė medšarkė (*Lanius minor*), kurtinys (*Tetrao urogallus*), kuoduotasis kormoranas (*Phalacrocorax aristotelis*), mažasis einis, pilkoji starta (*Melanocorypha calandra*), riestasnapis vieversys, žalvarnis (*Coracias garrulus*), trumpapirštis vieversys (*Calandrella brachydactyla*) ir rudasparnė dirvakregždė (*Glareola pratincola*) yra nepakankamai apsaugoti.

76 Tačiau, kaip generalinė advokatė nurodė savo išvados 121 punkte, IBA 98 nemini nei juodakaklės medšarkės, nei kurtinio, nei riestasnapio vieversio, nei rudasparnės dirvakregždės. Taigi Ispanijos Karalystė neturi būti kaltinama neįsteigus SAT dėl šių keturių rūšių buvimo.

77 Ispanijos vyriausybės argumentas, kad ieškinys yra nepriimtinas, nes iš Direktyvos 79/409 I priede 62 nurodytų rūšių nepatikslintos rūšys, kurioms turėjo būti įsteigtos naujos SAT, turi būti atmestas. Iš tiesų iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisija nurodė nepakankamai apsaugotas rūšis, kurioms turi būti įsteigtos papildomos SAT.

78 Galiausiai Ispanijos vyriausybė teigia, kad daugelis buveinių, kurios dar nepriskirtos SAT, yra saugomos pagal Direktyvą 92/43 įsteigus tinklą *Natura 2000*.

79 Šis argumentas turi būti atmestas. Reikia priminti, jog Teisingumo Teismas pripažino, kad pagal Direktyvas 79/409 ir 92/43 nustatyti teisiniai režimai yra skirtingi (šiuo klausimu žr. minėto 2000 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-374/98, Rink. p. I-10799, 50–57 punktus). Iš to matyti, kad valstybė narė negali išvengti įsipareigojimų pagal Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalis vykdymo, remdamasi kitomis priemonėmis, nei numatytos šioje direktyvoje.

80 Taigi Komisijos ieškinį tiek, kiek jis susijęs su autonominės Katalonijos srities atliktu nepakankamu paukščių apsaugai svarbių teritorijų priskyrimu SAT, reikia patenkinti.

81 Kalbant apie šlapžemes, iš Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalių matyti, kad valstybės narės kreipia ypatingą dėmesį šlapžemių, ypač tų, kurios yra reikšmingos tarptautiniu mastu, apsaugai.

82 Komisijos nuomone, tarptautiniu mastu reikšmingos šlapžemės, kurios buvo nustatytos kaip paukščių apsaugai svarbios teritorijos, t. y. Albufera de Adra ir Embalses de Cordobilla y Malpasillo Andalūzijoje bei Complejo húmedo de Corrubedo Galisijoje, pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje nebuvo priskirtos SAT.

83 Šiuo atžvilgiu iš atliktos procedūros matyti, kad akivaizdu, jog tarptautiniu mastu reikšmingos šlapžemės Andalūzijoje ir Galisijoje buvo priskirtos SAT pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui. Todėl Komisijos ieškinį šiuo klausimu reikia patenkinti.

84 Iš to matyti, kad Ispanijos Karalystė visų vietų, kurios, pritaikius ornitologinius kriterijus, pasirodo esančios tinkamiausios nagrinėjamų rūšių apsaugos atžvilgiu, nepriskyrė SAT.

85 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pripažinti, kad, nepriskyrusi SAT pakankamo dydžio teritorijų autonominėse Andalūzijos, Balearų salų ir Kanarų salų srityse bei pakankamo teritorijų kiekio autonominėse Andalūzijos, Balearų salų, Kanarų salų, Kastilijos-La Mančos, Katalonijos, Galisijos ir Valensijos srityse tam, kad suteiktų apsaugą visoms Direktyvos 79/409 I priede išvardytoms paukščių rūšims ir šiame priede nenurodytoms migruojančioms rūšims, Ispanijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalis.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

86 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas, o Ispanijos Karalystė iš esmės pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **Specialios paukščių apsaugos teritorijoms nepriskyrusi pakankamo dydžio teritorijų autonominėse Andalūzijos, Balearų salų ir Kanarų salų srityse bei pakankamo teritorijų kiekio autonominėse Andalūzijos, Balearų salų, Kanarų salų, Kastilijos-La Mančos, Katalonijos, Galisijos ir Valensijos srityse tam, kad suteiktų apsaugą visoms 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos, iš dalies pakeistos, be kita ko, 1997 m. liepos 29 d. Komisijos direktyva 97/49/EB, I priede išvardytoms paukščių rūšims ir šiame priede nenurodytoms migruojančioms rūšims, Ispanijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal iš dalies pakeistos Direktyvos 79/409 4 straipsnio 1 ir 2 dalis.**

2. **Atmesti likusią ieškinio dalį.**

3. **Priteisti iš Ispanijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.